

Aan: de Adviescommissie geborgde zetels
bij waterschapsbesturen
tav de heer R. Valkman (rva@tg.nl)

datum 12 mei 2020
referentie
onderwerp Geborgde zetels

Geachte leden van de adviescommissie,

Namens het bestuur van Water Natuurlijk, de grootste waterschapspartij van Nederland¹, maak ik graag van de gelegenheid gebruik u ons standpunt over geborgde zetels mee te geven.

Geborgde zetels zijn overbodig. Wat Water Natuurlijk betreft zijn ze vóór de volgende verkiezingen (2023) afgeschaft.

Democratie en geborgde zetels gaan niet samen. Gekozen vertegenwoordigers zijn voldoende in staat om aandacht te hebben voor specifieke deelbelangen, zonder dat zij het bredere algemeen belang uit het oog verliezen.

Democratisch functioneren van gemeenten, provincies en de nationale overheid vormen hiervan het voorbeeld. Een adequate uitvoering van de taken van de waterschappen is van belang voor iedereen. Een op verkiezingen gebaseerde legitimiteit dient dus het uitgangspunt te zijn.

De afgelopen jaren, en zeker ook na de laatste verkiezingen, hebben de waterschappen laten zien dat zij na circa 700 jaar een volwaardige democratie zijn geworden. Geborgde zetels passen daar nu echt niet meer in!

Water Natuurlijk vindt het belangrijk dat er transparante en vooral voor de kiezer 'leesbare' verkiezingen zijn. Het werk van het waterschap in een delta als de onze is van cruciaal belang voor de veiligheid van dit land en zijn bevolking. En dat geldt evenzeer voor de beschikbaarheid en de kwaliteit van het water. Dit impliceert, dat de (volwassen) inwoners, op voet van gelijkheid, via verkiezingen invloed moeten hebben op de samenstelling van het waterschapsbestuur. Geborgde zetels vormen voor de meeste kiezers een onbegrijpelijke fenomeen. De kiezer heeft hierdoor een beperkte invloed op de samenstelling van het algemeen bestuur. Het systeem van geborgde zetels verzwakt de democratische legitimiteit van die verkiezingen. "Shell en Philips hebben toch ook geen zetels in de Tweede Kamer" is een vaak gehoorde reactie. In een goed functionerende democratie wegen gekozenen alle belangen.

¹ Water Natuurlijk maakt deel uit van de algemene besturen in alle waterschappen. Daarenboven kennen zestien waterschappen een vertegenwoordiger van Water Natuurlijk in het dagelijks bestuur.

Deelbelangen kunnen zich - zo blijkt uit de praktijk - uitstekend via gekozen lijsten manifesteren. Bovendien kunnen partijen en kandidaten in de aanloop naar verkiezingen hierover herkenbaarder naar buiten treden dan benoemde bestuurders.

Alle leden in een waterschapsbestuur hebben een achterban waarbij er een verschillende 'natuurlijke' aandacht is voor het bedrijfsleven, het agrarisch ondernemerschap of natuur. Geborgde zetels vormen voor het behartigen van deze belangen geen toegevoegde waarde. Wel ontstaan soms scheve machtsverhoudingen. Daarnaast vertegenwoordigen sommige geborgde zetels een beperkt deel van de achterban.

Het feit dat in het dagelijks bestuur tenminste een zetel moet worden bezet door een geborgde heeft ongewenste bijwerkingen. Van een gebruikelijke, op verschillen en overeenkomsten gebaseerde coalitievorming, kan in deze situatie immers geen sprake zijn.

De decentralisaties in het fysieke domein (bijvoorbeeld de Omgevingswet) verkleinen het verschil tussen algemene en functionele democratie. Daarbij bevat de Omgevingswet ruime waarborgen om alle partijen te betrekken bij besluitvorming en uitvoering.

De grote opgaven ten aanzien van klimaatverandering, klimaatadaptatie en de ruimtelijke inrichting vragen een integrale benadering, ook van de waterschappen. Terecht zijn daarom waterschappen betrokken bij vraagstukken die niet louter hun kerntaken in enge zin omvatten. Ook hierom past het systeem van geborgde zetels en een vaste plek in het dagelijks bestuur niet.

Water Natuurlijk dringt aan op een snelle besluitvorming. Partijen die nu via een geborgde zetel vertegenwoordigd zijn, krijgen zo voldoende gelegenheid om zich te organiseren voor de nieuwe verkiezingen in 2023. En daarmee functioneren ook de waterschappen vanaf dat moment als een volwaardig democratische overheid.

Hoogachtend,
Water Natuurlijk

Peter Snoeren
Voorzitter landelijk bestuur
e-mail: voorzitter@waternatuurlijk.nl
Telefoon: 06 55 964 524

In afschrift aan:

- De minister van Infrastructuur en Waterstaat
- Wordvoerders Tweede Kamer